

De IJsvogel in de Kempen

Sinds 1975 houd ik zo goed mogelijk het broedbestand van de IJsvogel in de Kempen bij. Dat betekent, dat ik informatie tracht in te winnen van allerlei vogelaars en - belangrijker - dat ik zelf zo veel mogelijk op pad ga om IJsvogels te vinden.

Al met al heeft deze werkwijze geresulteerd in een vrij goed overzicht van het populatie-verloop in de jaren 1975-1981. In de jaren 1960-1972 hebben Frans van Erve en Henk Moller Pillot veel aan IJsvogels gedaan, waardoor ze vele broedparen wisten op te sporen.

De resultaten van dit alles zijn als volgt:

	1945-55 ^{xx}	1961-62	1963	1964	1965	1966	1967
B: mogelijke broedgevallen	1	1	0	0	0	3	1
C: waarschijnlijke broedg.	0	0	0	0	1	0	1
D: zekere broedgevallen	14	8	2	0	1	5	16
T: totaal	15	9	2	0	2	8	18

	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
B	2	2	4	3	2	7	9	11	8	5	4
C	0	0	0	0	0	0	2	4	2	2	0
D	13	8	9	8	7-1 ^{xxx}	7	14	15	8	6	4
T	15	10	13	11	9	14	25	30	18	13	8

	1979	1980	1981
--	------	------	------

B	1	0	4
C	1	1	0
D	2	2-1 ^{xxx}	6-1 ^{xxx}
T	4	3	10

^{xx} Naar gegevens van Braaksma (1956).

^{xxx} -1 betekent: tenminste 1 broedgeval mislukt.

Zeër duidelijk zien we de invloed van strenge winters. Na die van 1962/63 kelderde het bestand enorm en het zou nog 5 jaren duren voor het aantal weer op het normale peil lag. Opmerkelijk is de invloed van een harde, doch zeer korte vorstperiode in januari-februari 1976, namelijk ongeveer een halvering in 1976 t.o.v. 1975. Dit verschijnsel - de grote gevoeligheid van IJsvogels voor ook zeer korte vorstperiodes - deed het ergste vreezen en jawel, na de strenge winter van 1978/79 werden in 1979 en 1980 slechts 2 zekere broedgevallen vastgesteld, waarvan er in 1980 nog één mislukte ook!

Gelukkig bleek in 1981 weer een licht herstel te zijn opgetreden met in totaal 6 zekere broedgevallen, waarvan er wederom één (op de zelfde plaats als 1980) mislukte door de ongunstige ligging van de nestwand. Een paar uit 1981 bracht met succes 2 broedsels groot.

Toch kunnen we stellen, dat de toekomst er voor onze IJsvogels somber uit ziet. Uit een kartering van geschikte steile wanden in 1981 blijkt, dat hun aantal nog slechts zeer gering is en dat de onderlinge afstand tussen de geschikte plaatsen erg groot geworden is, zodat een "eiland-effect" niet ondenkbaar is. Dit pleit ervoor, om volgend jaar kunstmatig een aantal steile wanden bij te maken door het afsteken van beekoervers. Het blijft in ieder geval zaak het broedverloop van de IJsvogel nauwlettend te volgen.

Tom Heijnen.